Procedura zgłoszeń wewnętrznych

„Energopomiar” Sp. z o.o.
ul. gen. J. Sowińskiego 3
44-100 Gliwice

Gliwice, 9 października 2024 r.

Wdrożenie procedury zgłoszeń wewnętrznych

Dlaczego wdrażamy procedurę zgłoszeń wewnętrznych w Energopomiarze?

Procedura zostaje wprowadzona na podstawie przepisów **ustawy o ochronie sygnalistów z dnia 14 czerwca 2024 r.**, która określa zasady i tryb zgłoszenia naruszeń prawa, rozumianych jako działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa.

Zgodnie z ustawą wdrożenie procedury zgłoszeń wewnętrznych jest obowiązkiem podmiotu prawnego, na rzecz którego według stanu na dzień 1 stycznia lub 1 lipca danego roku wykonuje pracę zarobkową **co najmniej 50 osób**.

Każdy pracownik Energopomiaru ma obowiązek zapoznania się z treścią niniejszej procedury i potwierdzenie tego poprzez podpisanie **oświadczenia pracownika (F_EP_36)**. Nowo zatrudniony pracownik ma obowiązek zapoznania się z treścią procedury przed rozpoczęciem wykonywania pracy.

Cel i zakres procedury

Celem procedury jest umożliwienie pracownikom, współpracownikom oraz innym osobom objętym niniejszą procedurą **zgłaszania naruszeń prawa dotyczących Spółki** oraz przekazanie pracownikom, współpracownikom oraz podmiotom zewnętrznym jednoznacznego sygnału, że Spółka podejmie działania mające na celu wyeliminowanie naruszeń prawa występujących w jej strukturach i ochrony osób, dokonujących zgłoszeń takich naruszeń.

Procedura określa zasady podejmowania działań następczych i zarządzania zgłoszeniami oraz zapewnienie pełnej zgodności działań Spółki z przepisami prawa.

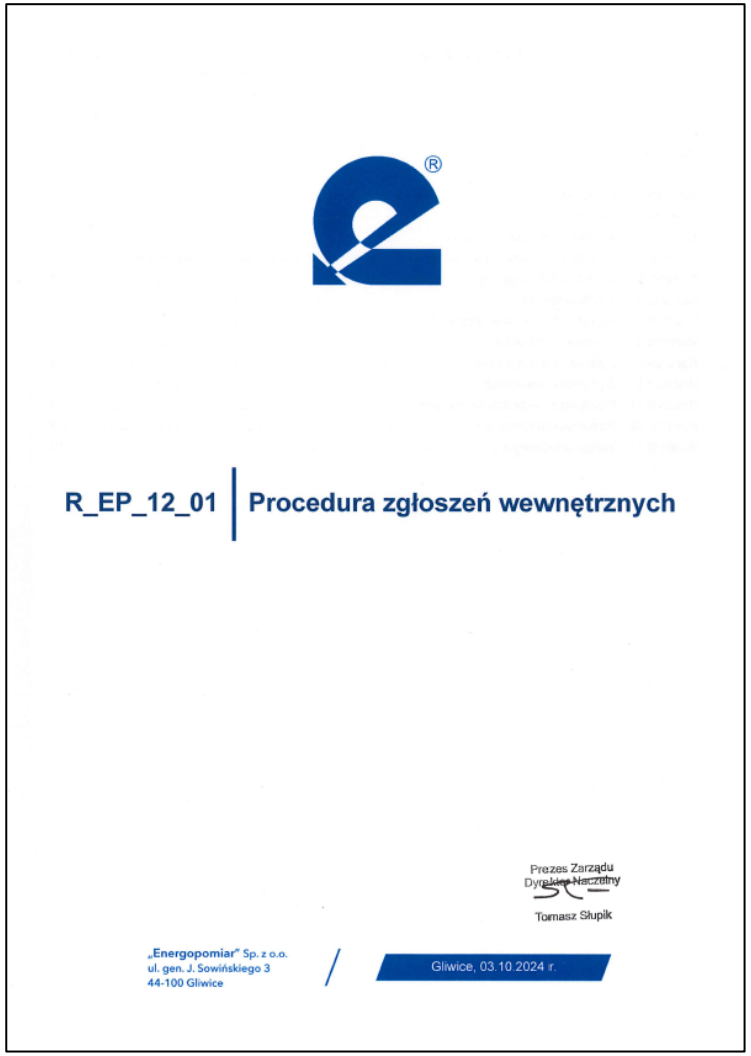
R_EP_12_01 | Procedura zgłoszeń wewnętrznych

Prezes Zarządu
Dyrektor Naczelny
Tomasz Słupik

„Energopomiar" Sp. z o.o.
ul. gen. J. Sowińskiego 3
44-100 Gliwice

Gliwice, 03.10.2024 r.

Dlaczego ustawa o ochronie sygnalistów jest ważna?

„Sygnał” pochodzący od osoby zgłaszającej naruszenie może być dla organizacji szansą na tzw. samonaprawienie.

W konsekwencji zgłoszenia organizacja będzie miała szansę podjąć odpowiednie kroki, by zapobiec negatywnym skutkom naruszenia, wprowadzić działania zaradcze, a nawet ustrzec się przed utratą wizerunku.

Kim jest sygnalista?

Sygnalista to osoba fizyczna dokonująca zgłoszenia o naruszeniu prawa lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą, w tym:

- pracownik, pracownik tymczasowy;
- były pracownik;
- osoba świadcząca na rzecz Spółki usługi na podstawie umowy o dzieło, zlecenia lub innej umowy cywilnoprawnej;
- przedsiębiorca, który posiada wiedzę na temat naruszeń w kontekście związanym z działalnością Spółki, w tym w szczególności dostawca, klient, usługodawca i inny przedsiębiorca będący w podobnych relacjach ze Spółką;
- osoby wchodzące w skład organów Spółki;
- udziałowcy Spółki;
- osoba, której stosunek pracy ze Spółką ma zostać dopiero nawiązany, w przypadku, gdy informacje na temat naruszeń uzyskano w trakcie procesu rekrutacji lub innych negocjacji, poprzedzających zawarcie umowy (kandydaci na pracowników);
- stażysta, wolontariusz i praktykant;
- inni – zgodnie z obowiązującymi przepisami (np. funkcjonariusz, żołnierz).

Czym jest informacja o naruszeniu prawa, a czym zgłoszenie wewnętrzne?

Informacja o naruszeniu prawa – należy przez to rozumieć informację, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w podmiocie prawnym, w którym sygnalista uczestniczył, w procesie rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub w innym podmiocie prawnym, z którym sygnalista utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa.

Zgłoszenie wewnętrzne – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie Spółce informacji o naruszeniu prawa.

WAŻNE:

- **Zgłoszenie** powinno dotyczyć sytuacji, które miały miejsce lub istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że zaistnieją.
- **Zgłoszenie** nie powinno dotyczyć informacji niepotwierdzonych, plotek czy zdarzeń, które mają charakter pomówienia.

Naruszenie prawa rozumiane jest jako **działanie lub zaniechanie działania** niezgodne z prawem, mające na celu obejście prawa. Inaczej mówiąc, naruszenie może być działaniem lub brakiem działania, w efekcie którego dochodzi do naruszenia prawa w organizacji/podmiocie prawnym.

Zgłoszenia wewnętrzne w złej wierze

Świadome zgłoszenie dokonane w złej wierze – zawierające nieprawdziwe informacje – jest niezgodne z prawem.

Dokonywanie nieprawdziwych zgłoszeń o wystąpieniu naruszenia, wykorzystywanie zgłaszania naruszeń w złej wierze lub w sposób uwłaczający pracownikowi, w szczególności dla celowego zaszkodzenia innej osobie **jest całkowicie niedopuszczalne i nie korzysta z jakiejkolwiek ochrony prawnej**, jak również może powodować wobec osoby dokonującej świadomie nieprawdziwego zgłoszenia wyciagnięcie konsekwencji prawnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Osoba poszkodowana w wyniku świadomego zgłoszenia lub ujawnienia nieprawdziwych informacji ma prawo dochodzić odszkodowania lub zadośćuczynienia bezpośrednio od sygnalisty.

Czego mogą dotyczyć naruszenia podlegając zgłoszeniu wewnętrznemu?

Naruszenia podlegające zgłoszeniu mogą dotyczyć działania lub zaniechania niezgodnego z prawem lub mającego na celu obejście prawa, dotyczące:

1. korupcji;
2. zamówień publicznych;
3. usług, produktów i rynków finansowych;
4. przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
5. bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
6. bezpieczeństwa transportu;
7. ochrony środowiska;
8. ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
9. bezpieczeństwa żywności i pasz;
10. zdrowia i dobrostanu zwierząt;
11. zdrowia publicznego;
12. ochrony konsumentów;
13. ochrony prywatności i danych osobowych;
14. bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
15. interesów finansowych Skarbu Państwa RP, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
16. rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
17. konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela – występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w pkt 1–16.

Kanały zgłoszeń wewnętrznych

Zgłoszenia wewnętrzne powinny być dokonywane wyłącznie za pomocą jednego wybranego kanału:

- **w formie elektronicznej** poprzez skrzynkę mailową przeznaczoną do obsługi zgłoszeń pod adresem: naruszenieprawa@energopomiar.com.pl; lub
- **w formie pisemnej** przesyłką listową na adres: „Energopomiar" Sp. z o.o., ul. gen. J. Sowińskiego 3, (44-100) Gliwice, z dopiskiem „*Naruszenie prawa – do rąk własnych przyjmującego zgłoszenie*" (w przypadku, gdy zgłoszenie dotyczy przyjmującego zgłoszenie, zgłoszenie powinno zostać skierowane do Prezesa Zarządu Spółki, z dopiskiem „*Naruszenie prawa – do rąk własnych Prezesa Zarządu*"); lub
- **w formie ustnej osobiście u przyjmującego zgłoszenie**, po wcześniejszym umówieniu terminu, tel.: 32 237 61 83.

Jakie elementy powinno zawierać zgłoszenie wewnętrzne?

Zgłoszenie, w celu umożliwienia Spółce skutecznych dalszych działań, w zależności od wiadomości posiadanych przez sygnalistę, powinno zawierać wszelkie dostępne zgłaszającemu informacje dotyczące naruszenia prawa, np.:

- dane osoby zgłaszającej (imię i nazwisko, stanowisko) oraz jej dane kontaktowe (np. adres email, adres korespondencyjny, numer telefonu);
- datę stwierdzenia wystąpienia naruszenia prawa;
- datę i miejsce wystąpienia naruszenia prawa;
- opis okoliczności naruszenia prawa, w tym szczegółowy opis sytuacji, w której naruszenie prawa powstało oraz dane osoby, która przyczyniła się do jego powstania;
- opis skutków / konsekwencji naruszenia prawa.

Wzór zgłoszenia wewnętrznego stanowi Załącznik nr 1 do procedury.

Zgłoszenie wewnętrzne – nieanonimowo

Zgłoszenia może dokonać każda osoba uprawniona, która powzięła wiedzę lub ma uzasadnione podejrzenie o wystąpieniu naruszeniu prawa.

Zgłoszenie nie może być dokonane w sposób anonimowy.

Dokonywanie zgłoszeń w formie jawnej ma na celu umożliwienie ich jak najszybszego i dokładnego rozpoznania, przy zachowaniu maksymalnego bezpieczeństwa sygnalisty, w tym zapewnienie pełnej poufności jego danych.

WYJĄTEK: Zgodnie z procedurą zgłoszeń wewnętrznych **w szczególnie uzasadnionych przypadkach**, kiedy zgłoszenie anonimowe zawiera informacje dające uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w podmiocie prawnym, Spółka może wszcząć postępowanie wyjaśniające.

Przyjmowanie oraz obsługa zgłoszeń

Przyjmujący zgłoszenie – osoba lub osoby upoważnione do odbierania zgłoszeń w imieniu Spółki oraz prowadzenia działań następczych. Rolę przyjmujących zgłoszenie naruszenia prawa w imieniu Spółki pełnią osoby upoważnione przez Spółkę.

Komisja do spraw rozpoznawania zgłoszeń naruszeń prawa jest podmiotem wewnętrznym powoływanym przez Spółkę, upoważnionym do podejmowania działań następczych, włączając w to weryfikację zgłoszenia wewnętrznego i dalszą komunikację z sygnalistą, w tym występowanie o dodatkowe informacje i przekazywanie sygnaliście informacji zwrotnej.

Komisja składa się z 4–5 członków. W jej skład wchodzą:

- przyjmujący zgłoszenie,
- przedstawiciel Działu Prawnego,
- przedstawiciel Działu Systemów Zarządzania,
- przedstawiciel kadry kierowniczej,
- przedstawiciel Działu Zasobów Ludzkich.

Przyjmowanie oraz obsługa zgłoszeń

Do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych, podejmowania działań następczych oraz przetwarzania danych osobowych**, mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające pisemne upoważnienie.**

Osoby upoważnione **są zobowiązane do zachowania tajemnicy** w zakresie informacji i danych osobowych, które uzyskały w ramach przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych oraz podejmowania działań następczych, także po ustaniu stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, w ramach którego wykonywały tę pracę.

Sygnalista i jego prawa

Sygnalista podlega ochronie od chwili dokonania zgłoszenia, pod warunkiem że miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia jest prawdziwa w momencie dokonania zgłoszenia i że stanowi informację o naruszeniu prawa.

Sygnalista, wobec którego dopuszczono się **działań odwetowych**, ma prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim roku, ogłaszane do celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, lub prawo do zadośćuczynienia.

Sygnalista może skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa prawnego, zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługuje również osobie, która chce dokonać zgłoszenia o naruszeniu prawa.

Działania odwetowe

Jeżeli praca była, jest lub ma być świadczona na podstawie stosunku pracy, **wobec sygnalisty nie mogą być podejmowane działania odwetowe**, polegające w szczególności na:

- odmowie nawiązania stosunku pracy;
- wypowiedzeniu lub rozwiązaniu bez wypowiedzenia stosunku pracy;
- niezawarciu umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, niezawarciu kolejnej umowy o pracę na czas określony lub niezawarciu umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony – w przypadku gdy sygnalista miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa;
- obniżeniu wysokości wynagrodzenia za pracę;
- wstrzymaniu awansu albo pominięciu przy awansowaniu;
- pominięciu przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżeniu wysokości tych świadczeń;
- przeniesieniu na niższe stanowisko pracy;
- zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych;
- przekazaniu innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków sygnalisty;

Działania odwetowe

- niekorzystnej zmianie miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy;
- negatywnej ocenie wyników pracy lub negatywnej opinii o pracy;
- nałożeniu lub zastosowaniu środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze;
- przymusie, zastraszaniu lub wykluczeniu;
- mobbingu;
- dyskryminacji;
- niekorzystnym lub niesprawiedliwym traktowaniu;
- wstrzymaniu udziału lub pominięciu przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe;
- nieuzasadnionym skierowaniu na badania lekarskie, w tym badania psychiatryczne, chyba że przepisy odrębne przewidują możliwość skierowania pracownika na takie badania;
- działaniu zmierzającym do utrudnienia znalezienia w przyszłości pracy w danym sektorze lub w danej branży na podstawie nieformalnego lub formalnego porozumienia sektorowego lub branżowego;
- spowodowaniu straty finansowej, w tym gospodarczej, lub utraty dochodu;
- wyrządzeniu innej szkody niematerialnej, w tym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności dobrego imienia sygnalisty.

Odpowiedzialność za podjęcie działań odwetowych

Ustawa o ochronie sygnalistów:

Art. 55. [Podejmowanie działań odwetowych]

1. Kto podejmuje działania odwetowe wobec sygnalisty, osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia lub osoby powiązanej z sygnalistą, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa w sposób uporczywy, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Zapewnienie poufności i ochrona danych

Organizacja musi zagwarantować, że procedura zgłoszeń wewnętrznych oraz związane z przyjmowaniem zgłoszeń przetwarzanie danych osobowych będzie uniemożliwiało nieupoważnionym osobom uzyskanie dostępu do informacji objętych zgłoszeniem.

Organizacja zapewnia ochronę poufności tożsamości:

- **zgłaszającego naruszenie (sygnalisty),**
- **osoby, której dotyczy zgłoszenie,**
- **osób trzecich wskazanych w zgłoszeniu.**

Dane osobowe sygnalisty, pozwalające na ustalenie jego tożsamości, nie podlegają ujawnieniu nieupoważnionym osobom, chyba że za wyraźną zgodą sygnalisty.

Dane osobowe, które nie mają znaczenia dla rozpatrywania zgłoszenia, nie są zbierane, a w razie przypadkowego zebrania są niezwłocznie usuwane.

Usunięcie tych danych osobowych następuje w terminie 14 dni od chwili ustalenia, że nie mają one znaczenia dla sprawy.

Ochrona sygnalisty

Dane osobowe przetwarzane w związku z przyjęciem zgłoszenia lub prowadzeniem postępowania wyjaśniającego oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem są **przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego**, w którym przekazano zgłoszenie do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych lub w którym zakończono postępowanie wyjaśniające i działania następcze z nich wynikające lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

Dane osobowe oraz pozostałe informacje w rejestrze zgłoszeń wewnętrznych są przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

Ustawa o ochronie sygnalistów:

Art. 56. [Ujawnienie tożsamości sygnalisty, osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia lub osoby powiązanej z sygnalistą]

- Kto wbrew przepisom ustawy ujawnia tożsamość sygnalisty, osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia lub osoby powiązanej z sygnalistą, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Ochrona sygnalisty

Pamiętajmy, że ustawa o ochronie sygnalistów ma za zadanie przede wszystkim chronić sygnalistę, który dokonał zgłoszenia, a także osoby, które zamierzają takiego zgłoszenia dokonać.

Ustawodawca przewidział w związku z tym sankcje karne za działania utrudniające bądź uniemożliwiające dokonanie zgłoszenia: wewnętrznego, zewnętrznego oraz ujawnienia publicznego.

Ustawa o ochronie sygnalistów:

Art. 54. [Uniemożliwianie lub utrudnianie dokonania zgłoszenia]

1. Kto, chcąc, aby inna osoba nie dokonała zgłoszenia, uniemożliwia jej to lub istotnie utrudnia, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 stosuje wobec innej osoby przemoc, groźbę bezprawną lub podstęp, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Zgłoszenie naruszenia, które miało miejsce

Ustawodawca przewiduje sankcje karne względem osoby, która dokona zgłoszenia naruszenia, które nigdy się nie wydarzyło.

> Art. 57. [Dokonanie zgłoszenia lub ujawnienia publicznego pomimo wiedzy o braku naruszenia prawa]
>
> - Kto dokonuje zgłoszenia lub ujawnienia publicznego, wiedząc, że do naruszenia prawa nie doszło, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Ta regulacja ma za zadanie zapobiec sytuacjom, w których kanały zgłoszeń będą wykorzystywane **w nieuprawnionych celach**, takich jak chęć pomówienia, dezinformacja czy podważenie wizerunku osób lub organizacji.

Zgłoszenie zewnętrzne

Zgłoszenie zewnętrzne – ustne lub pisemne przekazanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich albo organowi publicznemu informacji o naruszeniu prawa.

- Niezależnie od dokonania zgłoszenia przy użyciu wewnętrznych kanałów zgłoszeń, każda osoba uprawniona może także dokonać zgłoszenia zewnętrznego. Zgłoszenie zewnętrzne jest przyjmowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich albo organ publiczny oraz – w stosownych przypadkach – do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej.
- Dokonanie zgłoszenia zewnętrznego nie pozbawia sygnalisty ochrony.
- Zgłoszenie zewnętrzne może być dokonane bez uprzedniego dokonania zgłoszenia wewnętrznego.
- Zgłoszenia zewnętrzne dokonywane są zgodnie z osobnymi procedurami, przewidzianymi przez poszczególne organy publiczne.

wiedza i doświadczenie

„Energopomiar” Sp. z o.o.

tel. 32 237 61 00

sekretariat@energopomiar.com.pl

Gliwice, ul. gen. J. Sowińskiego 3

https://energopomiar.com/